

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

The Participatory Administration Affecting to Operation for Internal Quality Assurance in The School under The Office Of Secondary Educational Service Area 25

อริยวัฒน์ จันแดง (Ariyawat Jandaeng) *

อาคม อึ้งพวง (Arkorn Eungpoung) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และ 4) เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ครูจำนวน 370 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 390 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสร้างสมการถดถอย เพื่อพยากรณ์ตัวแปรโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับคือ 1) การมีส่วนร่วมในการคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 2) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ตามลำดับ
2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” 2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และ 3) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

Keywords: Participatory Administration, Operation in Internal Quality Assurance

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การมีส่วนร่วมในการบริหารที่เป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มี 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (X_4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_5) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.820 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 67.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสร้างเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ (Un - standardized Score)

$$Y = 2.275 + 0.518 X_4^{**} + 0.366 X_2^{**} + 0.330 X_3^{**} + 0.306 X_5^{**}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$ZY = 791 Z_{X_4}^{**} + 551 Z_{X_2}^{**} + 524 Z_{X_3}^{**} + 486 Z_{X_5}^{**}$$

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the situation of Participatory Administration Affecting Operation of Internal Quality Assurance in Schools under jurisdiction of The Office of Secondary Educational Service Area 25, 2) to study the level of Participatory Administration, and Operation in Internal Quality Assurance in Schools under jurisdiction of The Office Of Secondary Educational Service Area 25, 3) to study relationship of Participatory Administration, and Operation of Internal Quality Assurance in Schools under jurisdiction of The Office of Secondary Educational Service Area 25, and 4) to study the Participatory Administration affecting the Operation in Internal Quality Assurance in Schools under jurisdiction of The Office Of Secondary Educational Service Area 25. The samples using in this study were 10 school administrators, 370 teachers, and 10 presidents of school boards, total of 390 persons. The instruments using for data collection was the questionnaire as 5 Level Rating Scale with reliability of questionnaire as 0.98. Data were analyzed by using the computer program to find the Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research findings found that:

1. The situation of Participatory Administration of the school administrators, under jurisdiction of The Office Of Secondary Educational Service Area 25, in overall, the average value was in "Moderate," level. Considering each aspect, found that the first 3 orders of average values ranking in order as: 1) the participatory thinking, the average value was in "Moderate," level, 2) the participatory in obtaining benefit, the average value was in "Moderate," level, and 3) the participatory in decision making, the average value was in "Moderate," level respectively.

2. The level of Operation of Internal Quality Assurance in Schools under jurisdiction of The Office of Secondary Educational Service Area 25, in overall, the average value was in "High,"

level. Considering each aspect, found that the first 3 orders of average values ranking in order as: 1) the information technology administrative system, the average value was in “High,” level, 2) the determination of Educational Standard of school, the average value was in “High,” level, and 3) the organization of Internal Quality Assurance based on Educational Standard of school, the average value was in “High,” level respectively.

3. There was positive relationship between the Participatory Administration, and Operation of Internal Quality Assurance in Schools under jurisdiction of The Office of Secondary Educational Service Area 25, in every aspect, at .01 level.

4. There were 4 predictors of Participatory Administration in Operation of Internal Quality Assurance in Schools under jurisdiction of The Office of Secondary Educational Service Area 25, in 4 aspects : 1) the participatory in decision making, (X_2), 2) the participatory in practice (X_4), 3) the participatory in evaluation (X_5), and 4) the participatory in planning (X_3). The Multiple Correlation Coefficient was 0.820. The Regression Coefficient or Predictive Power was 67.20% at .01 significant level. The equations as raw score and standard score were constructed as follows:

Regression Equation (Un - standardized Score)

$$Y = 2.275 + 0.518 X_4^{**} + 0.366 X_2^{**} + 0.330 X_3^{**} + 0.306 X_5^{**}$$

Regression equation (Standardized Score)

$$ZY = 791 Z_{X_4}^{**} + 551 Z_{X_2}^{**} + 524 Z_{X_3}^{**} + 486 Z_{X_5}^{**}$$

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติถึงสิทธิของบุคคลในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ที่รัฐต้องจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น “คนดี คนเก่ง และมีความสุข” จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นกรอบเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ ที่เน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (ราชกิจจานุเบกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550)

แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

อย่างมีดุลยภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่มีความสอดคล้องกับกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้ “คนไทย ได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

เพื่อให้การศึกษาทัดเทียมกับอารยประเทศในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47 จึงกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้มีการออกกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ

ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เป็นกรอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาเองนำมาเป็นแผนแม่บทในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาว่าเป็นไปอย่างมีคุณภาพส่งผลต่อคุณภาพของผู้รับการศึกษาทุกคนอย่างทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไม่ได้เป็นหน้าที่ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553) เพราะการมีส่วนร่วมเป็น 1 ใน 3 เสาหลักสำคัญของความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง จึงควรส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ และแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลในลักษณะของการร่วมคิดร่วมทำด้วยความเสียสละและเต็มใจ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นหน่วยงานส่วนราชการที่มีความสำคัญยิ่งในการกำกับ ดูแล สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงอย่างมีคุณภาพ แต่จากผลการประเมินระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2553 ทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สรุปทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ หากทุกภาคส่วนให้ความสนใจและร่วมมือกันในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างจริงจังเพื่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับ ผู้เรียน และพัฒนาเขาเหล่านั้นให้ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต และมีคุณภาพตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา

ในทศวรรษที่สอง สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25, 2554)

จากผลดังกล่าวในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามแผนการศึกษาชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่่างไรกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดบ้างที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลทางบวกต่อระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 84 คน ครูจำนวน 3,267 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 84 คน รวมทั้งสิ้น 3,435 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน ครูจำนวน 370 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 390 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการคิด (X_1) 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2) 3) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_3) 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (X_4) 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_5) และ 6) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_6)

ตัวแปรตามมีจำนวน 1 ตัวแปร คือ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Y) ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างของแบบสอบถามโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเลือกใช้ค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องที่มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ที่มีบริบทคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (X - Coefficient) ของครอนบาร์ค (พัชร จันทร์เพ็ง, 2553) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปประมวลผล เพื่อหาค่าสถิติ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ 1) วิเคราะห์สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์สภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ 4) วิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

การมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยใน 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับคือ 1) การมีส่วนร่วมในการคิด 2) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ และ 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การมีส่วนร่วมในการบริหารที่เป็นตัวพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มี 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (X_4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_5) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.820 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 67.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสร้างเป็นสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

(Un - standardized Score)

$$Y = 2.275 + 0.518 X_4^{**} + 0.366 X_2^{**} + 0.330 X_3^{**} + 0.306 X_5^{**}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

(Standardized Score)

$$ZY = 791 Z_{X_4}^{**} + 551 Z_{X_2}^{**} + 524 Z_{X_3}^{**} + 486 Z_{X_5}^{**}$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผู้วิจัยขอนำเสนอประเด็นสำคัญที่ค้นพบมาอภิปรายผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพปัญหาหลาย ๆ ประการ แต่ที่สำคัญก็คือ ผู้บริหารระดับสูงและตัวผู้บริหารสถานศึกษาเองยังยึดติดกับการบริหารแบบรวมอำนาจ และไม่ให้ความสำคัญหรือขาดทักษะในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งทำให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส การประพุดิตตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความศรัทธา อันจะช่วยให้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจมากกว่าจะถูกขอร้องแกมบังคับ (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553) สอดคล้องกับการศึกษาของ พิชรรัตน์ รอบรู้ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 5 ปทุมราชวงศา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผลการศึกษพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของผู้เกี่ยวข้องและไม่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาเท่าที่ควร

ดังนั้นการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะถ้าวิเคราะห์การบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาปรากฏชัดเจนว่าทุกระดับของโครงสร้างของหน่วยงานกำหนดให้มีคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติงานระดับสถานศึกษาเอง ยิ่งจำเป็น

และต้องให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา เพราะจะทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพและแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่แล้วยังเป็นการสนองเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 จำแนกรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกเรียงตามลำดับ คือ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการขาดการประชาสัมพันธ์การสร้าง ความเข้าใจและประสานงานระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาและบทบาทหน้าที่ของตนในการจัดการศึกษา การนำนโยบายการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาไม่ได้ถูกนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง (ธีระ รุญเจริญ, 2546) เนื่องจากว่าสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษาเองไม่ได้ให้ความสำคัญหรือความสามารถของผู้เกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นเพราะข้อจำกัดในบางประการของผู้เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา ความรู้ ประสบการณ์ เป็นต้น แต่ประเด็นสำคัญก็คือคนส่วนใหญ่คิดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนแต่เป็นความรับผิดชอบของทางราชการ ซึ่งสอดคล้องกับ ภทริกา ใจชื่น (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาตำบลประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาประจำปีภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ดังนั้นทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ประชาชนและท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หลักสูตรวิธีการดำเนินงานและเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพราะบุคคลเหล่านี้ในฐานะเจ้าของการศึกษา รู้ดีว่าเขาและบุตรหลานต้องการอะไรจากการศึกษา และเมื่อบุคคลเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแล้วจะก่อให้เกิดความรู้สึกรักมีอำนาจซึ่งจะก่อให้เกิด

ความรับผิดชอบและเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนา อีกทั้งการมีส่วนร่วมทำให้การดำเนินงานด้านการศึกษา มีประสิทธิภาพ จะเป็นโอกาสในการควบคุมการดำเนินงาน ของระบบการศึกษาให้รอบคอบสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชนและเป็นการเปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย (อุทัย บุญประเสริฐ, 2547)

3. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีความตระหนักและให้ความสำคัญในการ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้ เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกรอบการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษา จึงจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่สถานศึกษา ต้องทำอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการโดยยึดหลักการ มีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐและเอกชนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553) สอดคล้อง กับ วิชัย มหาโพธิ์ (2551) ที่ได้ศึกษาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของอำเภอบ้านแท่น สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 8 ด้าน โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก”

การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ถ้าหากทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ด้วยการ ดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วม เช่นนี้แล้วระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาอย่างแท้จริง

จนเป็นวัฒนธรรมในการทำงานขององค์กรที่มุ่งพัฒนา คุณภาพผู้เรียนตามทางการปฏิรูปการศึกษาสืบไป

4. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกรายขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการวิจัย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับ คือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การกำหนด มาตรฐานการศึกษา และ 3) การจัดให้มีการประเมิน คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันที่ต้องมี การทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ และเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 จึงทำให้มี ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กฤษฎา การิษฐ์ (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าระดับการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และ วิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ถือว่าเป็น แผนแม่บทในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีความชัดเจน สามารถเชื่อมโยงการประกันคุณภาพการ ศึกษาในทุกระดับและทุกระบบของการจัดการศึกษา อีกทั้งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพอีกด้วย (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553)

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และมีค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์เป็นไปในทางบวกทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากผลการวิจัยสะท้อนว่าการมีส่วนร่วมในทุกด้านมีความสัมพันธ์กันกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในนั้นจะสำเร็จผลได้นั้น ทุกภาคส่วนต้องมีความตระหนักร่วมกัน เห็นความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับ ภัทริกา ใจชื่น (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้าในภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

6. ผลการการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.820 ($R = 0.820$) มีค่าสัมประสิทธิ์

การถดถอยหรืออำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 67.20 ($R = 0.672$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลทางบวกต่อระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 โดยยึดหลัก 3 ประการตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา คือ 1) การกระจายอำนาจ 2) การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน และ 3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553) สอดคล้องกับ วิริยธ แสงศิริวัฒน์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโดยภาพรวมส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในที่ให้สถานศึกษาดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานตามแผนการศึกษาชาติ จะเห็นได้ว่าแผนแม่บทในการจัดการศึกษาทุกแผนล้วนแล้วแต่มุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นถึงเวลาแล้วที่ทุกคนต้องตระหนัก เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กไทยมีคุณภาพ ก้าวไกลและทัดเทียมกับอารยประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และสถานศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ และส่งเสริมกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้าใจ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

2. จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และสถานศึกษาควรมีการประสานงานและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามโอกาสและความเหมาะสม

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ควรมีการกำกับ ติดตามการพัฒนาในด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มีการประเมินผลและรายงานผลการพัฒนาให้ให้สาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานสถานศึกษา
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทาง

2. ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างขนาดของสถานศึกษาในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำข้อค้นพบนี้นมาเปรียบเทียบความเหมือน ความต่างและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา การ์ชุม. (2554). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พัชรี จันทรเพ็ง. (2553). เอกสารประกอบการสอน วิชา 230 402 สถิติและการวิจัยทางการศึกษา. ขอนแก่น: สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชารัตน์ รอบรู้. (2554). การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 5 ปทุมราชวงศา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. สารนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ภัทริกา ใจชื่น. (2551). กระบวนการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาตำบลประจำปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาการบริหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ. บริษัทไทยร่มเกล้า จำกัด.

- ราชกิจจานุเบกษา. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550**. เอกสารอัดสำเนา: [ม.ป.ป.].
- วิชัย มหาโพธิ์. (2551). **ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของอำเภอบ้านแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2**. รายงานการศึกษานิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีรยุทธ แสงศิริวัฒน์. (2550). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. (2554). **ข้อมูลสารสนเทศเขตพื้นที่การศึกษา**.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553**. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2547). **รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.